

Gør Det Selv

SVÆRHEDESGRAD:

Alt samles med skruer, det gør opgaven nemmere. Det er en fordel med en kap/geringssav til opgaven.

TIDSFORBRUG:

Regn med at bruge én dag pr. møbel.

PRIS:

Bordet kan laves for 700 kroner, en bæk 400 kroner.

Her lærer du, hvordan du laver et elegant havesæt ...

... der oven i købet har en kæmpe fordel indbygget ...

... det hele kan nemlig slås sammen ...

Klap havemøblerne sammen

PÅ 5 MINUTTER

Ingen havemøbler har godt af at stå ude hele året. Her får du opskriften på et flot havesæt, der er lige til at pakke sammen og stille væk, når sæsonen er slut.

**... og i løbet af
nul komma fem er
havemøblerne lige til
at gemme væk.**

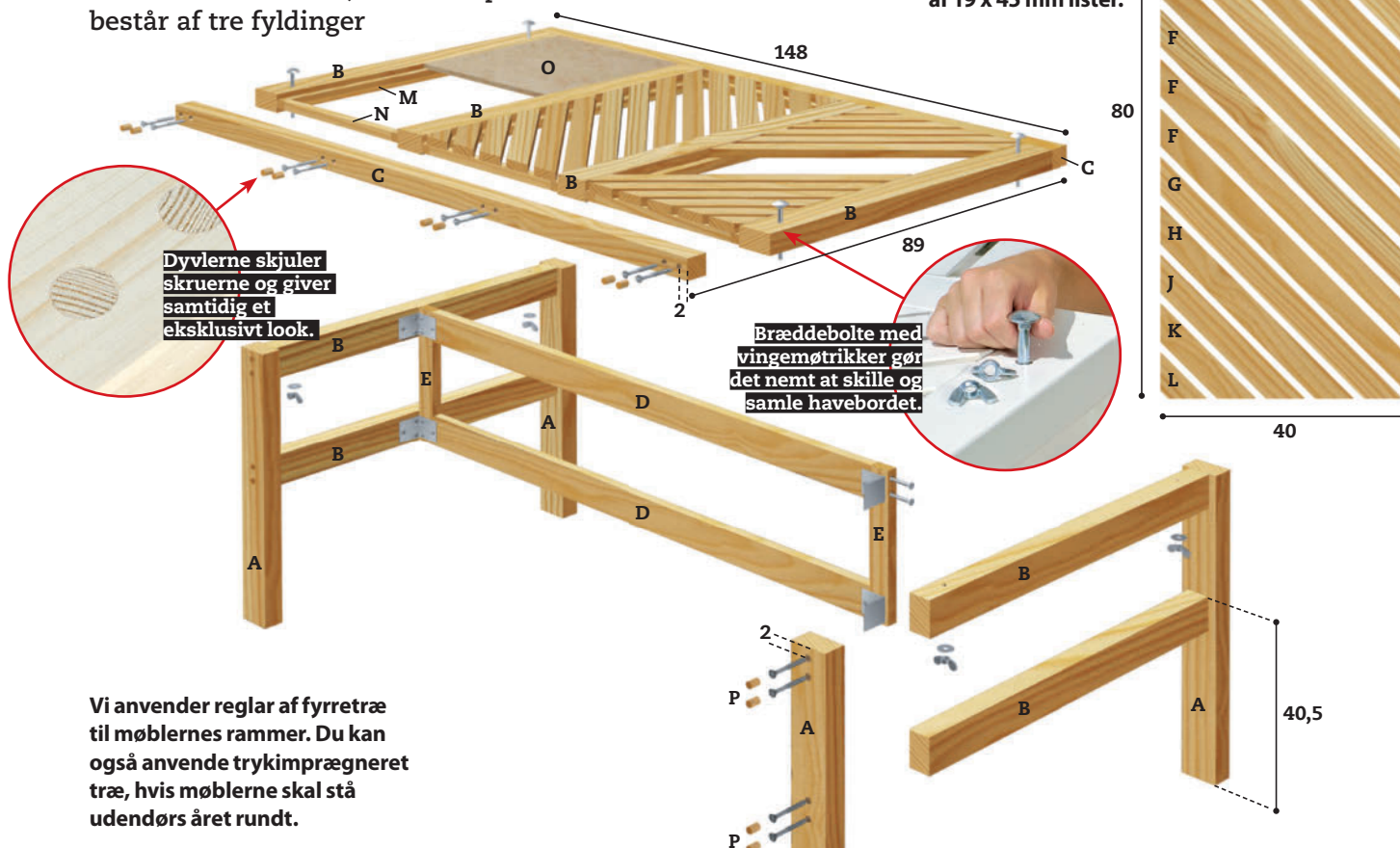
Du kender måske problemet. Det store flotte havebord og de tilhørende stole og bænke får lov til at overvintre på terrassen – det er nemlig alt for bøvlet at få møblementet bakset i sikkerhed i kælderen eller garagen, hvor det også fylder alt for meget. Resultatet er uundgåeligt: Når foråret og grillsæsonen igen banker på døren, bliver du budt velkommen af et havemøblement, som har fået en omgang klø af kong Vinter. Og dét, du husker som flotte og velplejede havemøbler, ligner nu noget, der hører hjemme på en østtysk motorvejsgrill. Men sådan behøver det jo slet ikke at være. Det flotte havemøblement, som du får opskriften på her på disse sider, består af en bænk og et havebord, der begge er både overkommelige at bygge og samtidig så snedigt konstruerede, at du nemt kan skille det hele ad. Det gør havesættet meget lettere at flytte rundt på – og når møblerne er skilt ad, fylder de ikke mere, end de kan overvintre op ad væggen i carporten eller i et skur. Med andre ord bliver det meget lettere at overkomme tjansen med at stille møblerne i ly for vejr og vind – og dermed forlænge møblernes levetid betragteligt.

Både bordplader og understel består af rammer, der er samlet med kraftige skruer, så du behøver overhovedet ikke være uddannet møbelsnedker for at konstruere møblerne.

Havebord

Bordet er opbygget som en rammekonstruktion, hvor bordpladen består af tre fyldinger

Til bordpladen kan du bruge tre ens fyldinger, som laves af 19 x 45 mm lister.

Vi anvender reglar af fyrretræ til møblernes rammer. Du kan også anvende trykimprægneret træ, hvis møblerne skal stå udendørs året rundt.

DET HAR VI BRUGT

Materialer til bordet

45 x 70 mm reglar:

- 4 bordben (A) a 67,5 cm
- 8 tværstivere (B) a 80 cm

45 x 45 mm reglar:

(skæres ud af 45 x 95 mm reglar)

- 2 sidestykker (C) a 148 cm

24 x 70 mm brædder:

- 2 stivere (D) a 127,5 cm

24 x 45 mm lister:

- 2 endestykker (E) a 34 cm

19 x 45 mm lister:

- 15 fyldinger (F) a 60,9 cm
- 6 fyldinger (G) a 55,4 cm
- 6 fyldinger (H) a 44,2 cm
- 6 fyldinger (J) a 33 cm
- 6 fyldinger (K) a 21,8 cm
- 6 fyldinger (L) a 10,5 cm

OBS!

- I stedet for listerne kan du bruge fliser (O) a 40 x 40 cm

- Fliserne understøttes af 3 stk. 21 mm lister (Q) a 35,8 cm. (Højden på listerne afhænger af flisernes tykkelse)

21 x 21 mm lister:

- 6 falslister (M) a 40 cm
- 6 falslister (N) a 35,8 cm

13 mm rundstok:

- 40 dyvler (P) a 1,5 cm

Desuden:

- Skruer: 4,0 x 20 mm, 4,0 x 40 mm og 6,0 x 100 mm
- 4 stk. 50 x 100 mm hængsler
- 4 stk. 8 x 120 mm bræddebolte med vingemøtrik og slutskive
- Heldækkende træbeskyttelse, grundingsolie og trælim

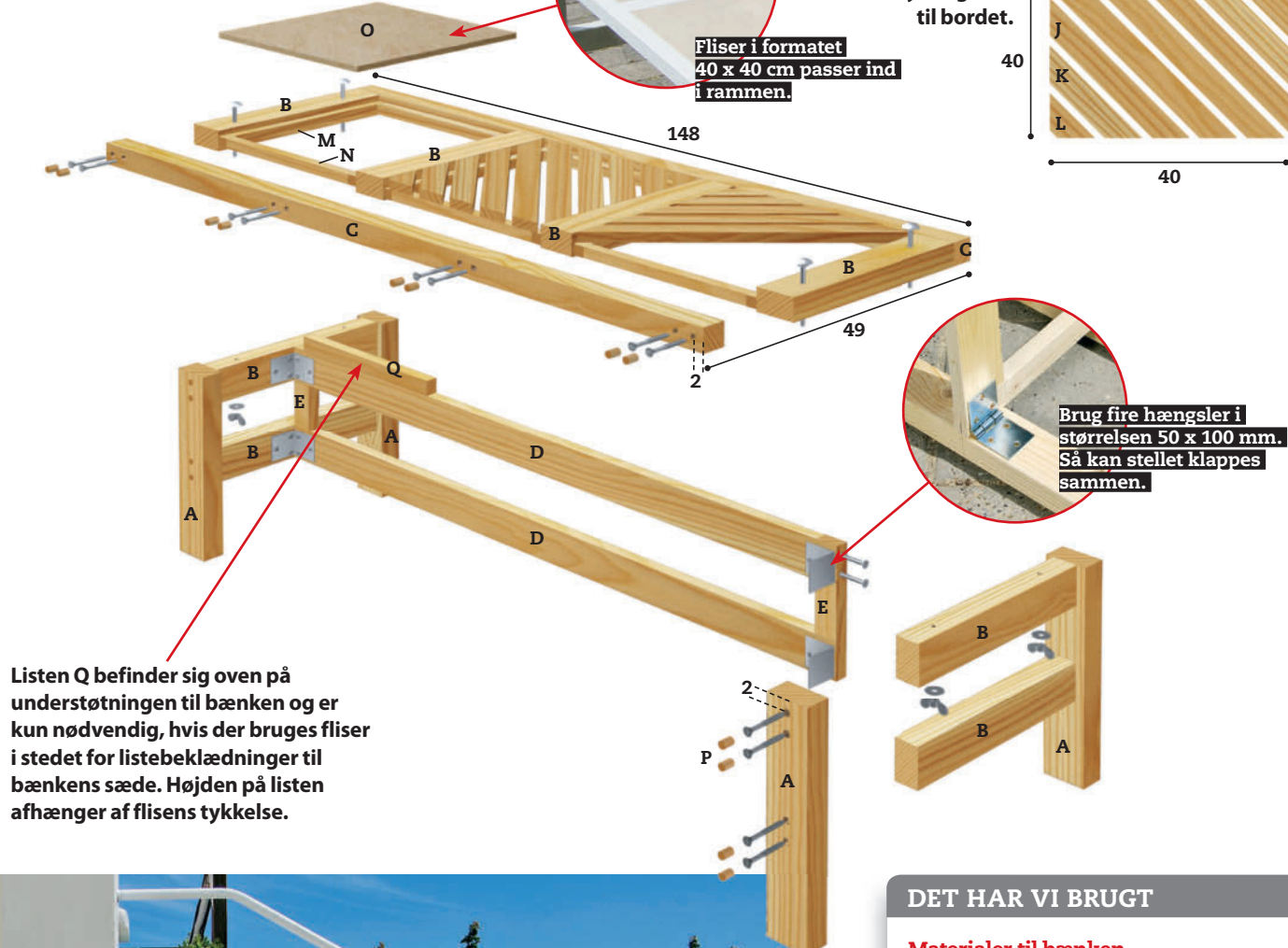
Specialværktøj

- Kap/geringssav
- Bordrundsav
- Søjleboremaskine

Havebænk

Bænken bygges efter samme princip som havebordet. Det er nemt.

Listen Q befinder sig oven på understøtningen til bænken og er kun nødvendig, hvis der bruges fliser i stedet for listebeklædninger til bænkens sæde. Højden på listen afhænger af flisens tykkelse.

Så venter vi bare på gæsterne. Møblerne er solide, og de kan hurtigt stilles væk, hvis gæsterne ikke dukker op alligevel ...

DET HAR VI BRUGT

Materialer til bænken

45 x 70 mm reglar:

- 4 bordben (A) a 40,5 cm
- 8 tværstivere (B) a 40 cm

45 x 45 mm reglar:

(skæres ud af 45 x 95 mm reglar)

- 2 sidestykker (C) a 148 cm

24 x 70 mm brædder:

- 2 stivere (D) a 127,5 cm

24 x 45 mm lister:

- 2 endestykker (E) a 25 cm

19 x 45 mm lister:

- 6 fyldinger (G) a 55,4 cm
- 6 fyldinger (H) a 44,2 cm
- 6 fyldinger (J) a 33 cm
- 6 fyldinger (K) a 21,8 cm
- 6 fyldinger (L) a 10,5 cm

21 x 21 mm lister:

- 6 falslister (M) a 40 cm
- 6 falslister (N) a 35,8 cm

Desuden:

- Rundstokke (P) samt skruer, hængsler og bræddebolte som ved bordet

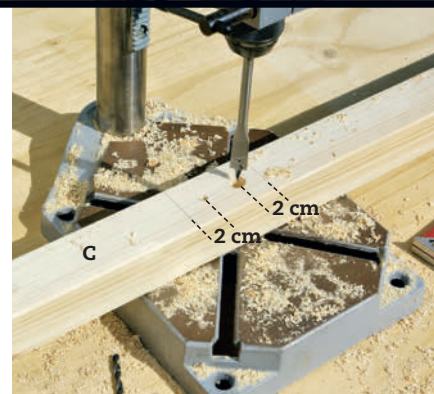
Robuste rammer

Såvel bordplade, bænkenes sæde som understellene består af rammer, der samles med kraftige skruer. Det betyder, at du kan konstruere de smarte sammenklappelige havemøbler uden at kaste dig ud i mere avancerede løsninger som blad- eller svalehalesamlinger. Og for nemheds skyld er det hele lavet efter samme konstruktionsprincip – det er kun målene, der er forskellige.

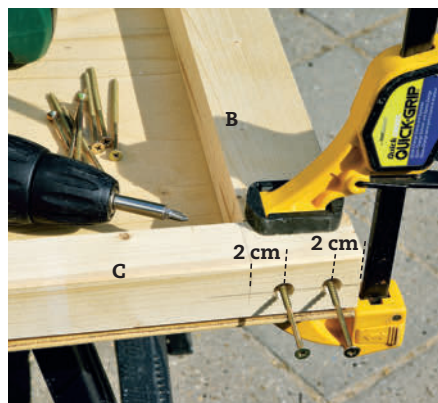
Rammerne er lavet af robuste materialer, så havesættet kan tåle at blive brugt. Du skal bruge 45 mm tykke reglar, der ikke koster en formue. Skruehullerne propper du til med dyvler, hvilket er en nem løsning, der giver en flot finish.

1 Rammerne til sæder og bordplade laves af 45 mm tykke reglar. Skær en 45 x 95 mm reglar igennem på langs, så tværsnittet (C) bliver 45 x 45 mm. Til de fire tværstivere anvendes 70 mm brede reglar. Mål ud, hvor tværstiverne skal placeres.

2 Mål ud på sidestykkerne, hvor skruehullerne skal være. De skal være 2 cm inde fra tværstivernes kanter. Begynd med at bore dyvelhullerne 1,5 cm dybe med et 13 mm spadebor – og derefter skruehullerne med et 6 mm bor.

3 Saml rammerne oven på en plade med vinkelrette hjørner. Spænd delene sammen med en tvinge over samlingerne, og saml rammerne med 6,0 x 100 mm skruer.

4 Sav dyvlerne ud af en 13 mm rundstok. Sørg for, at de er lidt længere end hullernes dybde. Smør lim i hullerne, og slå dyvlerne i.

5 Den flotte finish får du, hvis du sliber dyvlerne helt i plan med rammerne. Brug eventuelt en båndsliber.

Efterbehandling

De nye møbler skal naturligvis efterbehandles, så de kan klare vejrets påvirkninger.

For selv om møblerne er lige til at klappe sammen, kan det jo alligevel ske, at de får lov til at overnatte udendørs. **Først skal træet grundes.** Det tjener to formål. Grundingen dræber skimmel og svampesporer inde i træet. Og den stabiliserer træets overflade, så det efterfølgende top lag af maling eller træbeskyttelse hæfter godt. **Brug dernæst træolie** eller oliebaseret træbeskyttelse – laserende eller dækkende. Det er nemmest at vedligeholde og giver ingen afskalninger.

Linolie-maling

Oliebaseret. Fås både som grunder, mellemstrygning og top lag. Mange produkter indeholder ikke fungicider og kræver derfor forbehandling. Trænger dybt ind i træet og giver beskyttelse mod vejrlig.

Halvdækkende/laserende

Vand- eller oliebaseret til både grunder og top lag. Beskytter mod fugt, men kun i begrænset omfang mod solens uv-stråler. Stabiliserer træets overflade og virker porefyldende. Maksimal holdbarhed: 2-4 år.

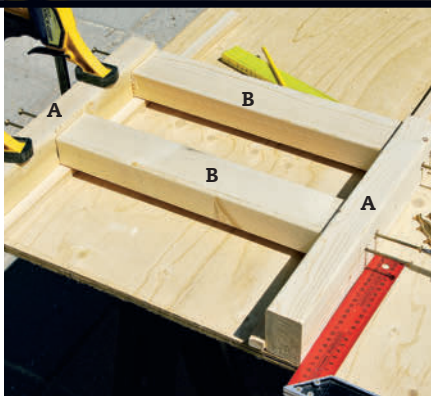
Heldækkende

Trænger i nogen grad ind i træets overflade og giver god beskyttelse mod vejrlig. Maksimal holdbarhed: 3-9 år.

Stel

Nu kommer det mest snedige ved have-møblelementet. Nemlig at det er nemt og bekvemt at pakke sammen og stille væk. Hemmeligheden er hængslerne og vingemøtrikkerne.

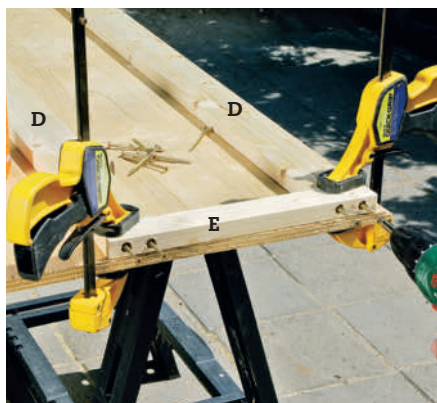
Til hvert møbel skal du bruge 4 stk. 50 x 100 mm hængsler, målt i oplukket tilstand. Hængslerne sørger for, at stellet kan klappes sammen. Desuden skal du bruge 4 stk. 8 x 120 mm bræddebolte med vingemøtrik og slutske. De skal bruges, når bordpladen og bænkenes sæde skal sættes sammen med understellet. Med vingemøtrikkerne behøver du ikke værktøj til at skille møblerne ad, og processen tager kun et par minutter.

1 Mål ud på benene (A), hvor tværstiverne (B) skal skrues i. Bor dyvel- og skruehuller ud. Gør på samme måde som under punkt 2 på siden til venstre. Klods tværstiverne op, så de ligger midt i benenes tykkelse.

2 Saml benrammerne med 6,0 x 100 mm skruer, og prop hullerne ud med dyvler, som du gjorde, da du samlede rammerne. Se punkt 3 og 4 på siden til venstre.

3 Midterrammerne til stellet laver du af delene D og E. De skrues sammen på samme måde som vist ved de foregående punkter.

4 Spænd et bræt på for enden af midterrammen til at støde hængslerne op imod. Så bliver det meget lettere at skruer dem fast, og de sidder på den rigtige plads. Brug 4,0 x 20 mm skruer til opgaven.

5 Delene til bordunderstellet, klar til samling. Vi har allerede monteret hængslerne på midterrammen.

VIGTIGT

Luk knasterne. Inden du grunder træet, kan du evt. forsegle knaster med shellak. Knastforsegling har en reducerende effekt, men du kan aldrig opnå 100 pct. garanti for, at knasten ikke sveder igennem.

WWW

Få meget mere at vide om valget af træbeskyttelse på www.goerdetselv.dk. Indtast søgeordet "Tema: Træbeskyttelse" i søgefeltet.

6 Sørg for, at midterrammen bliver placeret nøjagtigt midt på den første benramme. Det går lettest, hvis du lader benrammen ligge på jorden, mens du skruer midterrammen fast.

7 Rejs understellet op, og skru den anden benramme fast. Du kan holde det hele midlertidigt samlet ved at spænde en tvinge på det ene hængsel, mens du skruer det andet på.

Fyldinger

Fyldingerne til bordet og bænken laver vi i dette tilfælde med 19 x 45 mm lister. Vi afkorter listerne med snit på 45 grader og placerer dem i et sildebensmønster. Men du kan naturligvis også vælge at lade listerne i fyldingen forløbe parallelt med selve rammen. Men valgmulighederne stopper ikke her. Hvis du foretrækker det, kan du erstatte trælisterne med fliser. Målet på fyldingerne giver nemlig plads til fliser i formatet 40 x 40 cm. Det er blot din egen smag og pengepungens størrelse, der bestemmer, hvad du foretrækker.

TIPS

Når du skiller havemøblerne ad, er det en god idé at placere brædeboltene med vingemøtrikker på i hullerne på benrammerne, så ved du, hvor de er, når møblerne skal samles igen.

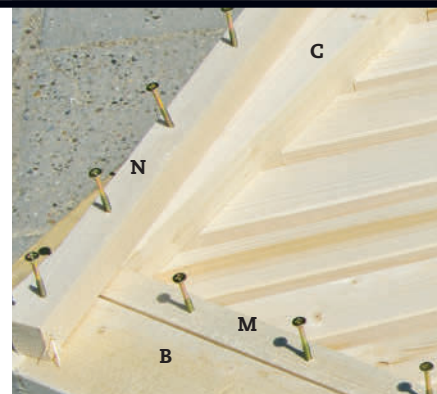
MATERIALER

Sten eller træ? Man kan fint lave understel og bordramme, inden man bestemmer sig for, om fyldingerne skal beklædes med træ eller stenfliser.

Begynd med listerne i hjørnerne, og arbejd dig ind mod midten.

1 Afkort fyldingslisterne med snit på 45°. Brug gerne en kap/geringssav. Læg listerne i bordrammens tomme fyldinger. Listerne til bordpladen og bænkesæderne er ens – bortset fra de midterste lister (F) til bordpladen.

2 Når alle lister er lagt midlertidigt på plads i bordets ramme, skal fals-listerne (M) og (N) skrues på. Brug 4,0 x 40 mm skruer til at samle delene.

4 Det giver en flot finish at slibe kanterne på fyldingerne, så de får en runding, der svarer til reglarnes.

5 Bordpladerammen og de færdige fyldinger, der venter på at blive skruet sammen. Det giver en god effekt at beklæde fyldingerne med lister, der vender hver sin vej, men de kan også vendes parallelt med bordets kanter.

Samling

1 Nu er hele stellet samlet, og så er det på med bordpladen. Læg den oven på stellet, og spænd pladen fast med et par tvinger – så har du styr på det hele.

2 Nu skal der bores hul til brædeboltene. Mål 11 cm ind fra bordpladens sider, og bor så langt igennem, som du kan med et 8 mm bor.

Denne del af rammen kaldes sargen. Bor helt igennem.

3 Flyt bordpladen, og bor helt gennem sargene. Sæt et stykke træ i spænd under sargen, så undgår du, at undersiden flosser, når du borer gennem.

3 Når falslisterne er skruet på, kan fyldingerne tages ud af rammerne. Så kan du efterfølgende komme til at efterbearbejde fyldingen.

6 Sæt de færdige fyldinger fast i rammen en ad gangen, og skru dem fast med 4,0 x 40 mm skruer gennem falslisterne.

4 Slå bræddeboltene i, og spænd vingemøtrikkerne på. Nu er bord og bänk klar til den afsluttende behandling med træolie eller træbeskyttelse.

Så er vi klar til sommerens fornøjelser på terrassen. Møblerne får et helt andet udtryk, hvis du vælger at lægge fliser i fyldingerne.

Træ eller sten

Bordet og bænken kan laves i flere variationer. Målet på fyldingerne gør, at man kan bruge fliser på 40 x 40 cm i stedet for at beklæde med træ. Fliserne ligger løst oven på understøtningerne, så du tager simpelt hen fliserne op, når sættet skilles ad. Der er masser af fliser at vælge imellem, så der er alle muligheder for at lave et helt unikt møblement.

1. Bordramme og understel uden fyldinger.

2. Fliserne ligger løst oven på falslister, der skrues fast til siderne af rammerne med 4,0 x 40 mm skruer. Skru for en sikkerheds skyld støttelister (Q) oven på midterrammen til bænken.

3. Fliserne lægges oven på falslisterne. Hvis fliserne har en god tykkelse og stor brudstyrke, er det kun nødvendigt at understøtte dem langs siderne.